

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 286/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. B., Č., zastúpeného advokátkou JUDr. A. P., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 53/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2012 doručená sťažnosť Ľ. B., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 53/2009.

Sťažovateľ uviedol, že je účastníkom označeného konania (v procesnom postavení navrhovateľa), ktoré je vedené okresným súdom od roku 2009 a ktorého predmetom je

žaloba o ochranu osobnosti. Podľa sťažovateľa dochádza v tomto konaní k prietahom a poukazuje na to, že „... do dnešného dňa nebolo rozhodnuté v rámci prípravy pojednávania ani o mojej žiadosti o oslobodenie súdneho poplatku za podaný návrh. Realizácia úkonov súdu v rámci prípravy pojednávania po dobu dlhšiu ako 3 roky je neakceptovateľná, pričom medzi jednotlivými úkonmi súdu v rámci prípravy pojednávania uplynulo cca 4 – 5 mesiacov. Od začatia súdneho konania do dnešného dňa ubehli viac ako tri roky...“.

Sťažovateľ je toho názoru, že označené konanie „o ochranu osobnosti nie je z hľadiska právnej a faktickej zložitosti konaním zložitým“ a v sťažnosti tvrdí, že „od podania žalobného návrhu som súdu poskytoval potrebnú súčinnosť a svojim správaním som k existujúcim prietahom v konaní neprispel“.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že „13.4.2012 som podal sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice okolie, ktorý po oboznámení s obsahom mojej sťažnosti konštatoval, že vzhľadom k vykonaným úkonom a ich časovej následnosti v priebehu konania súd nepostupoval vo veci priebežne a moju sťažnosť považoval za opodstatnenú“.

Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že

„1.) Základné právo sťažovateľa, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 7 C 53/09 porušené.

2.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 3000 €, ktoré je Okresný súd Košice okolie povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Okresnému súdu Košice okolie prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7C 53/09 konal bez zbytočných prietahov.

4.) Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy súdneho konania.“.

Sťažovateľ v bode 1 petitu sťažnosti nesprávne označil okresný súd (ako „Okresný súd Košice I“), z obsahu ďalších bodov petitu sťažnosti, odôvodnenia sťažnosti, ako aj z jej

príloh však vyplýva, že ide iba o zrejmu nesprávnosť, preto tento nedostatok ústavný súd preklenul bez toho, aby vyzýval sťažovateľa na opravu podania a identifikoval príslušný okresný súd, pred ktorým je napadnuté konanie vedené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd štandardne (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, III. ÚS 401/2008) považuje za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sťažnosť na postup súdu podanú podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi príslušného súdu. Účinnosť takeho

právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že účelom vybavovania s'ťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.

Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať predsedovi príslušného súdu s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, III. ÚS 401/2008). Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je teda jedným z atribútov prípustnosti s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

S'ťažovateľ sa k otázke vyčerpania účinného právneho prostriedku poskytovaného príslušnými ustanoveniami zákona o súdoch na ochranu jeho základného práva v s'ťažnosti vyjadril a je toho názoru, že tento prostriedok realizoval účinne, a teda že jeho s'ťažnosť je prípustná.

Ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh dospel k názoru, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch mesiac a desať dní (odpoveď na sťažnosť okresného súdu bola doručená sťažovateľovi 11. mája 2012, pozn.) pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (doručená 23. mája 2012, podaná na poštovú prepravu 21. mája 2012), nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu. Ústavný súd zastáva stanovisko, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľa iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priesťahom v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 278/04, II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06, III. ÚS 10/2012).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovateľ podal predtým, ako sa obrátil na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o súdoch, takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľom nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnený podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ, ani k záveru, že napriek jeho využitiu predsedníčka okresného súdu primerane nereagovala a nevyužila príležitosť, aby sama urobila nápravu a odstránila protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu.

Vzhľadom na existenciu procesnej prekážky pre meritórne rozhodovanie o tom, či v sťažovateľom označenom konaní okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Zároveň ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade sťažovateľa neboli preukázané ale ani ním tvrdené také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohli viesť k odpusteniu požiadavky na využitie účinného prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom.

Nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v označenom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2012